

Cererea lor reprezintă, așa cum subliniază Konobeev<sup>1</sup>, programul burgheziei bulgare și arată nivelul la care se ridicaseră concepțiile, precum și aspirațiile acesteia. La cererea de mai sus se pot adăuga și alte documente. Unele arată încercarea bulgarilor șiștoveni de a face în țară o fabrică de testemeluri, fapt pe care Divanul nu l-a încuviințat, deoarece în hrisovul fabricii de la Mărcuța se arăta că o altă întreprindere similară nu putea fi înființată decît după trecerea unui termen de 15 ani de la crearea primei<sup>2</sup>. Și mai semnificativă este cererea lui Atanasie Nekovici, susținută de Sofronie la generalul Kutuzov. Nekovici cerea, pur și simplu, ca generalul Kutuzov să-i dea pe malul Oltului, la o distanță de 15—20 verste de la vărsarea sa în Dunăre o întindere de pămînt de 15 verste, unde sub îngrijirea sa se vor așeza bulgari care vor cultiva pămîntul, vor face acolo mori etc.<sup>3</sup>. Este cît se poate de clar că Nekovici devenea astfel proprietarul unei moșii pe care trebuiau să lucreze conaționali săi.

Kutuzov a manifestat destulă suspiciune față de asemenea cereri și le-a arătat — probabil prin Koronelli — că el nu avea dreptul să distribuie pămînturi în Țara Românească, în care oștile rusești se aflau vremelnice.

Din toate aceste proiecte, ca și din acordarea acelei scutiri de dări pe trei ani, băjenarii bulgari n-au folosit aproape nimic. Doar în anul 1811 aceștia nu au plătit dijmăritul, oeritul, văcăritul. În 1812 aceste dări s-au reintrodus și pentru ei<sup>4</sup>.

Faptul că încă din primele luni ale anului 1812 privilegiile acordate băjenarilor erau serios amenințate a determinat pe aceștia să reziste mai puțin plecării lor în sudul Rusiei. Această deplasare, la care Kutuzov nu renunțase, după cum se vedea și din întinsul său raport în care justifica măsurile luate, a început să fie pregătită încă din toamna anului 1811. Astfel, la 15 noiembrie Koronelli îi prezenta un raport cu propuneri concrete pentru mutarea bulgarilor din Țara Românească în Bugeac. Lectura atentă a acestor propuneri arată că «tutorele principal» a fost puternic influențat de cererile fruntașilor burgheziei bulgare, pe care voia să le realizeze în noile așezări, deoarece și el amintește de «fabrici și uzine», de «vasele de comerț» și de negoțul ce urmau să-l facă prin porturile rusești. Koronelli nu excludea însă din numărul coloniștilor pe țărani romîni, care — fugiți în trecut peste Dunăre — se reintoarseră în țară odată cu băjenarii, după cum nu înlătura nici pe țigani și nici pe cele cîteva familii «de lege ebraică și mahomedană», pe care burghezia bulgară nu voia să le admită în obștea sa. Koronelli înființase în sfîrșit, «Comitetul» care — cu excepția a doi membri, dintre care unul era desigur Sofronie — trebuia să însoțească pe băjenari în Bugeac. După propunerile sale, rolul acestui Comitet trebuia să fie secundar față de atribuțiile «tutorelui principal», ultimul aflîndu-se sub ordinul direct al lui Kutuzov. Koronelli se temea însă ca nu cumva boierii să încerce să ascundă pe moșiile lor pe băjenari și de aceea sugera ca «oricine ar îndrăzni să rețină pe coloniști, să plătească pentru fiecare, indiferent de sex, o amendă de un gulden olandez

<sup>1</sup> *Op. cit.*, p. 272 și urm.

<sup>2</sup> V. A. URECHIA, *op. cit.*, p. 802—804.

<sup>3</sup> Publicată în întregime de KONOBEEV, *op. cit.*, p. 278—279.

<sup>4</sup> V. A. URECHIA, *op. cit.*, p. 712. Textul la ROMANSKI, *Българите...*, p. 23.